

Wolność sumienia w Polsce – studia przypadku

Przypadki naruszenia wolności sumienia w Polsce

1. Projekt ustawy przewidującej całkowity zakaz aborcji w Polsce

We wrześniu 2016 roku w Sejmie RP został przedstawiony projekt ustawy przewidującej całkowity zakaz aborcji w Polsce, nawet w przypadku gwałtu, kazirodztwa, uszkodzenia płodu oraz zagrożenia życia lub zdrowia matki. To obostrzenie wynika z troski o zgodność Polskiego prawa z chrześcijańskimi wartościami, zgodnie z którymi należy chronić dziecko od samego poczęcia. Lekarz dokonujący aborcji oraz jego pacjentka powinni zostać ukarani. Polska jest krajem, w którym ustawodawstwo związane z aborcją jest jednym z najbardziej restrykcyjnych w Europie (trzy poważne w/w przypadki są aktualnie dozwolone przez polskie prawo). Jednakże, jeśli projekt ustawy zostanie przyjęty, Polska będzie jedynym Europejskim krajem z całkowitym zakazem aborcji bez możliwości sprzeciwu. Projekt ustawy uważanej za zacofaną który został przygotowany przez Komitet Inicjatywy Ustawodawczej Stop Aborcji Ordo Iuris wywołał falę protestów, narodowy strajk kobiet 3 października i manifestację nazwaną :czarnym protestem” (która ponownie odbyła się w weekend 23-24.10.2016). Wzięło w niej udział około sto tysięcy kobiet walczących o prawo do aborcji, nie tylko w ekstremalnych przypadkach, ale również przy dobrowolnej decyzji o przerwaniu ciąży (czyli "na życzenie"). Ich celem było podkreślenie faktu, że to kobiety powinny decydować o własnym ciele, zgodnie ze swoim sumieniem, w zależności od swoich planów oraz sytuacji finansowej. Projekt ten nie został jeszcze zaakceptowany przez Parlament, lecz wciąż istnieje ryzyko, że całkowity zakaz aborcji w Polsce wejdzie w życie.

<http://www.newsweek.pl/polska/aborcja-dwa-projekty-w-sejmie-czy-poslowie-popra-calkowity-zakaz-aborcji,artykuly,397522,1.html>

2. Sprawa Polskiej posłanki wnoszącej o gorsze traktowanie imigrantów niekatolików

Jesienią 2016 roku polska posłanka konserwatywnej partii prawicowej PIS, Beata Mateusiak-Pielucha, zaprezentowała kontrowersyjną propozycję, która zszokowała Polaków i wywołała polemikę. Na jednym z portali społecznościowych napisała bowiem, że wszyscy imigranci niebędący katolikami, na przykład muzułmanie i ateści, powinni zadeklarować, że będą przestrzegać, bez możliwości sprzeciwu, polskiej Konstytucji i wartości uważanych w Polsce za ważne. W przeciwnym razie powinni podlegać karze wydalenia z kraju. Imigranci wyznający religię inną niż większość Polaków byłiby również zmuszeni do podpisania specjalnego oświadczenia, czego nie musieliby robić imigranci katolicy. Posłanka PIS wyjaśniła później, że z powodu coraz większej ilości imigrantów w Polsce, konieczne jest określenie jasnych zasad.

Listopad 2016

<http://www.tvn24.pl/wiadomosci-z-kraju,3/poslanka-mateusiak-pielucha-o-deportacji-ateistow-opozycja-komentuje,692906.html>
<https://www.wprost.pl/kraj/10031224/Oswiadczenia-od-nie-katolikow-albo-deportacja-Poslanka-PiS-komentuje-swoj-kontrowersyjny-pomysl.html>

3. Krzyże w miejscach publicznych w Polsce

Polska jest krajem bardzo przywiązanym do religii katolickiej, który ma czasem problem z rozdzieleniem kultury polskiej od symboliki chrześcijańskiej. Temat obecności krzyży w miejscach publicznych od czasu do czasu powraca do debaty publicznej. W Polsce konstytucja przywołuje Boga, podczas każdego święta narodowego odbywa się msza, a w szkołach publicznych krzyże są elementem wystroju sal. Ich obecność jest tematem wzbudzającym kontrowersje. Zgodnie z zarządzeniem Ministerstwa Edukacji Narodowej z 1991 roku, wieszanie krzyży w budynkach szkolnych jest dozwolone. Jednakże, prawo to jest dość niejasne i może być różnie interpretowane z punktu widzenia wolności sumienia. W 2014 roku, jedna z nauczycielek w Krapkowicach, będąca ateistką, ściągnęła krzyż wiszący w pokoju nauczycielskim. Jej zachowanie wywołało kontrowersje i naraziło ją na przemoc psychiczną ze strony kolegów z pracy („Ośmieliła się ściągnąć krzyż!”), podczas gdy szkoła jest instytucją publiczną i świecką. We wrześniu 2016 roku sąd w Opolu przyznał kobiecie rację, deklarując, że jest ona ofiarą dyskryminacji. Wyrok ten był bezprecedensowy. Nowy dyrektor szkoły wystosował jednak apelację, skutkiem czego usłyszał od sądu we Wrocławiu potwierdzenie poprzedniego wyroku i zarzucono mu złośliwą i pogardliwą postawę względem nauczycielki.

http://kosciol.wiara.pl/files/old/kosciol.wiara.pl/elementy/katechetyczne/Rozporzadzenie_MEN_w_sprawie_organizacji_religii.pdf
[http://www.newsweek.pl/polska/spoleczenstwo/krapkowice-nauczycielka-ktora-](http://www.newsweek.pl/polska/spoleczenstwo/krapkowice-nauczycielka-ktora-HYPERLINK)
["http://www.newsweek.pl/polska/spoleczenstwo/krapkowice-nauczycielka-ktora-zdjela-krzyz-w-szkole-byla-przesladowana,artykuly,404497,1.html"](http://www.newsweek.pl/polska/spoleczenstwo/krapkowice-nauczycielka-ktora-zdjela-krzyz-w-szkole-byla-przesladowana,artykuly,404497,1.html)
["zdjela-krzyz-w-szkole-byla-przesladowana,artykuly,404497,1.html"](http://www.newsweek.pl/polska/spoleczenstwo/krapkowice-nauczycielka-ktora-zdjela-krzyz-w-szkole-byla-przesladowana,artykuly,404497,1.html)

4. Sprawa Chazana – skorzystanie z klauzuli sumienia ukarane

Na początku czerwca 2014 roku dziennik Wprost opublikował artykuł o ciężarnej kobiecie chcącej poddać się aborcji z powodu deformacji płodu. Jednakże doktor B. Chazan odmówił jej wykonania zabiegu. Ten ginekolog położnik, dyrektor szpitala Świętej Rodziny w Warszawie, nie chciał podjąć się przeprowadzenia aborcji ze względu na klauzulę sumienia. 38-letnia kobieta przeszła liczne badania, które w 22 tygodniu ciąży wykazały, że płód nie ma mózgu oraz że zaraz po urodzeniu umrze. Wiedząc, iż dziecko nie przeżyje, doktor Chazan zaproponował kobiecie, by dotrwała do końca ciąży, by potem zapewnić dziecku opiekę paliatywną lub by oddała je do adopcji mimo tego, że wiadomo było, że dziecko by nie przeżyło. Kobieta została wówczas skierowana do innego szpitala publicznego, ale już 5 dni po upływie 24-go tygodnia ciąży, kiedy aborcja byłaby jeszcze legalnie dozwolona.. Dziecko urodziło się 30 czerwca, lecz po 10 dniach zmarło.

Ustawodawstwo polskie uznaje prawo do klauzuli sumienia dla lekarzy, którzy nie chcą wykonywać aborcji, lecz ich obowiązkiem jest - podobnie jak reguluje to ustawa Neiertz we Francji – dostarczenie kobiecie odpowiednich informacji potrzebnych do uzyskania dostępu do aborcji gdzieś indziej. Jednakże klauzula sumienia jest osobista

decyzją i nie może być narzucona przez dyrektora szpitalowi. Dla dyrektora szpitala, ikony ruchu Pro-life, aborcja oznacza „egzekucję, karę śmierci”. Jednakże, w przeszłości jego podejście było inne. Do końca lat 80-tych (kiedy to zmienił zdanie), wykonał około 500 zabiegów aborcji.

Prezydent Warszawy, Hanna Gronkiewicz-Waltz, zdecydowała, że profesor Bogdan Chazan utraci stanowisko dyrektora szpitala Świętej Rodziny.

Lipiec 2014

<http://natemat.pl/110011,media-manipuluja-historia-prof-chazana-sprawdzamy-fakty-kobieta-faktycznie-nie-byla-jego-pacjentka-ale-i-tak-zlamal-prawo>

[...]

6. Sąd żąda, aby matka dostarczyła zaświadczenie o religijności

Grudzień 2015

W procesie sądowym o opiekę nad dzieckiem trwającym ponad dwa lata między byłymi małżonkami Sąd Rejonowy w Myślenicach zażądał, bez uzasadnienia, aby adwokat powódki dostarczyła zaświadczenie o religijności swojej klientki, matki pięcioletniej dziewczynki, która poszła do sądu w celu ustalenia kontaktów córki z ojcem. Decyzja sądu mogłaby więc być uzależniona od tego, czy matka jest praktykującą katoliczką czy nie. Prawnicy w Polsce są tym zaskoczeni z uwagi na wolność wyznania i laickość organów wymiaru sprawiedliwości. Prezes sądu, choć przyznał, że taki wniosek ze strony sędziego z jego placówki może się okazać niezgodny z konstytucją, nie odrzucił żądania wystosowanego do powódki. Adwokat powódki zażądała zmiany sędziego i odmówiła dostarczenia żądanego zaświadczenia. Zarzuciła on sędziemu naruszenie wolności osobistej swojej klientki.

<http://www.tvn24.pl/krakow,50/sad-chce-zaswiadczenia-o-byciu-katolikiem-adwokat-zada-zmiany-sedzi,601847.html>

<http://krakow.wyborcza.pl/krakow/1,44425,19315559,sadowa-batalia-o-opieke-nad-dzieckiem-pytanie-o-wyznanie.html>

